

Un nou mecanism de finanțare publică a culturii

Dr. Delia Mucica

București, 25 februarie 2005

Ce mecanisme de finanțare publică a culturii funcționau în decembrie 2004?

Pentru instituțiile publice

- Subvenție pentru instituțiile publice de la bugetul ordonatorului principal de credite pentru programele și proiectele minimale (O.G. Nr. 9/1996) – corelată cu obligațiile din “contractul de management”

Acordare: prin decizia ordonatorului principal de credite

- Subvenție pentru instituțiile publice de la bugetul ordonatorului principal de credite pentru programe și proiecte, altele decât cele minimale (O.G. Nr. 51/1998, potrivit modificărilor aduse prin Legea nr. 245/2001)

Acordare: prin decizia ordonatorului principal de credit

Pentru “toți” operatorii culturali – persoane juridice sau fizice

- Finanțare rambursabilă sau nerambursabilă, din Fondul Cultural Național (O.G. Nr. 79/1998, aprobată cu modificări prin Legea nr. 247/2001)

Acordare: prin selecție, de o comisie unică pentru toate domeniile, în condițiile H.G. nr. 789/1999

Pentru cultura scrisă

- Finanțare specială = ajutor de stat (Legea nr. 186/2003) cu alocație bugetară distinctă în bugetul MCC (titulari de finanțare - editurile)

Acordare: prin selecție, de o comisie specială

Pentru organizații neguvernamentale

- “Subvenție” pentru ONG-uri din bugetul MCC cu această destinație ((O.G. Nr. 51/1998, potrivit modificărilor aduse prin Legea nr. 245/2001)

Acordare: prin “evaluare și selecție” în condițiile H.G. Nr. 49/2003 de către o Comisie din cadrul MCC, pe baza referatelor compartimentelor de specialitate din minister și a avizului direcției buget, finanțe

Așadar...

- Fonduri în genere separate pentru operatorii culturali în funcție de statutul lor juridic: instituție publică sau ONG
- Reguli de acces diferite
- Condiții de eligibilitate diferite
- Proceduri de acordare a finanțării diferite: decizie administrativă vs. evaluare și selecție
- Criterii neunitare de acordare a finanțării, de evaluare și selecție a proiectelor
- Tratamente inegale al operatorilor culturali

Care au fost fondurile alocate pentru programe și proiecte?

Categorii de cheltuieli	2001	2002	2003	2004
Cheltuieli totale	140,206,148	127,092,682	148,350,825	209,166,419
Actiuni culturale	24,761,701	20,915,965	32,596,605	42,216,553
Pondere (%)	17.66	16.46	21.97	20.18

Ajutorul de stat pentru editarea de carte

ANII	2001	2002	2003	2004
Comenzi de stat (mii lei)	22,754,718	18,038,327	23,228,269	21,689,094

Finanțări nerambursabile pentru proiectele culturale ale ONG-urilor

- În 2004:
 - 11 miliarde
 - 48 proiecte
- În 2005:
 - 21 miliarde prevăzute în bugetul MCC

Fondul Cultural Național

SOLD REPORTAT DIN ANUL 2000 : 1.100.208. mii lei

Anul	Incasări (mii lei)	Finanțări (mii lei)	Sold (mii lei)
2001	2,054,623	307,633	2,847,198
2002	1,677,800	2,026,406	2,498,592
2003	1,780,770	739,269	3,540,093
2004	2,214,714	498,201	5,256,607

“Noul” Fond Cultural Național

- Autonomizarea Fondului
 - Personalitate juridică
 - Ministrul Culturii nu mai este președinte de drept al Consiliului
- Creșterea resurselor financiare
 - Mecanisme de urmărire și control a colectării contribuțiilor datorate, asimilate creanțelor bugetare
 - Control efectuat de organele fiscale și de reprezentanții MCC
 - Sancțiuni contravenționale
 - O nouă sursă, prin “transferul” responsabilităților și a sumelor destinate finanțării de programe și proiecte din bugetul MCC către noua structură, pe bază de contract
- Unificarea unor resurse mici și disparate
- Posibilitatea finanțării de programe multianuale
- Condiții egale de acces pentru toți operatorii culturali, indiferent de regimul lor juridic (drept public sau privat)
- Evaluarea și selecția programelor, proiectelor și acțiunilor culturale se face de către comisii de experți independenți (*peer review*)
- Transparență și control public
- Stimularea competiției și recunoașterea valorii
- Restrângerea funcțiilor și competențelor MCC
- Separarea funcției de finanțare a proiectelor culturale de funcțiile tradiționale de autoritate: elaborare de politici, reglementare, control etc.
- Reducerea/eliminarea presiunilor politice în selecția proiectelor culturale și a clientelismului politic
- Este un “**arm’s length financing body**” comparabil cu modelele NEA, Art’s Council, Fondurile Culturale din Ungaria, Estonia, Letonia, Bulgaria etc.

Sursele “Noului” Fond Cultural Național (1 iulie – 31 decembrie 2005)

ADMINISTRATIA FONDULUI CULTURAL NATIONAL	Valoare (mii lei)
Transferuri (comenzi de stat)	28,000,000
Transferuri ("subvenții" pentru ONG-uri)	11,000,000
Transfer de la bugetul MCC (cheltuieli materiale)	20,000,000
Contribuții legale - F.C.N	4,000,000
TOTAL	63,000,000

Structurile Administrației FCN

- **Consiliul** are rol consultativ, ajută Directorul executiv (atribuții detaliate pot fi stabilite prin HG de organizare și funcționare)

Membrii Consiliului (11 membri) sunt desemnați de:

- Ministerul Culturii și Cultelor - 1 membru;
- Ministerul Finanțelor Publice - 1 membru;
- Institutul Cultural Român - 1 membru;
- Consiliul Minorităților Naționale - 1 membru;
- asociațiile de creatori - 6 membri, câte unul pentru fiecare asociație cu cel mai mare număr de membri din domeniu.

- **Directorul** are rol de administrator (atribuții detaliate pot fi stabilite prin HG de organizare și funcționare)

- **Comisiile de evaluare și selecție** –

- Experți independenți
- Reguli clare privind incompatibilitățile și conflictele de interese
- Profil moral

Organizarea și funcționarea comisiilor, procedura de selecție a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, precum și cea de soluționare a contestațiilor se stabilesc prin normele metodologice

Stadiul actual

- O.G. Nr. 10/2005 se află în dezbateră Senatului
- **Probleme:** cota de 5% aplicată la încasările din încasările realizate de agenții economici din sistemul de telefonie care oferă servicii cu valoare adăugată [lit. k) a art. 17].
- **După dezbateră în Senat, actul normativ va intra în dezbateră Camerei Deputaților, camera decizională**
- **Atenție:** prevederile secțiunii 6 din O.G. Nr. 10/2005 intră în vigoare la 30 iunie 2005.

Consultări

Avem nevoie de opiniile, comentariile, sugestiile Dvs. de ameliorare a textului, de remediere a eventualelor erori și a neclarităților

Pe parcursul procedurilor parlamentare, vom colecta opiniile Dvs., pe care le vom înainta sub formă de amendamente Parlamentului

De asemenea, participarea Dvs. este necesară în procesul de elaborare a reglementărilor subsecvente (HG de organizare și funcționare a Administrației FCN, norme metodologice de colectare a contribuțiilor datorate și de acordare a finanțărilor nerambursabile)